

КАРАР

« 29 » июнь 2021 ел

№ 445

«2021 елга Татарстан Республикасы Арча муниципаль районьнда юл хәрәкәте иминлеген үстерү» муниципаль программасын раслау турында

«Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрәндәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон, «Юл хәрәкәте иминлеге турында» 1995 елның 10 декабрәндәге 196-ФЗ номерлы Федераль закон, «Татарстан Республикасында юл хәрәкәте иминлеген үстерү, юл-транспорт һәлакәтләрен һәм аларның нәтижәләрен киметү чараларын гамәлгә ашыру турында» Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 2020 елның 28 декабрәндәге 1206 номерлы карары нигезендә Арча муниципаль районы башкарма комитеты **КАРАР БИРӘ**:

1. «2021 елга Татарстан Республикасы Арча муниципаль районьнда юл хәрәкәте иминлеген үстерү» муниципаль программасын расларга.

2. Әлеге карарны Татарстан Республикасы рәсми хокукый мәгълүмат порталында (<http://pravo.tatarstan.ru>) бастырып чыгарырга һәм Арча муниципаль районы рәсми сайтында (<http://arsk.tatarstan.ru>) бастырып чыгару юлы белән халыкка житкерергә.

5. Әлеге карарның үтәлешен контрольдә тотуны үз өстемә алам.

Башкарма комитет житәкчесе

Р.Р. Мөхәрәмөв

Арча муниципаль районы башкарма
комитетының 29 июнь 2021 ел,
№ 445 карары белән расланды

**«2021 елга Татарстан Республикасы Арча
муниципаль районында юл хәрәкәте иминлеген
үстерү» муниципаль программасы**

ЭЧТЭЛЭК

ПРОГРАММАНЫҢ ПАСПОРТЫ	3
I. Проблеманы нигезлэү.	11
II. Программаның төп максатлары һәм бурычлары.	23
III. Программа чаралары исемлеге.	24
IV. Программаны ресурслар белән тээмин итү.	24
V. Программаны тормышка ашыру механизмы.	24
1 нче кушымта. Программа-максатчан метод булмаган шартларда көтелгән авариялелек күрсәткече	26
2 нче кушымта. 2021 елда Арча муниципаль районы территориясендә юл-транспорт һәлакәтләре нәтижәсендә үлүчеләр санын киметүнең максатчан юнәлешләре	26
3 нче кушымта. Программа чаралары исемлеге	27
4 нче кушымта. "2013-2020 елларда юл хәрәкәте иминлеген үстерү" федераль максатчан программаны тормышка ашыру еллары буенча максатчан индикаторлар һәм күрсәткечләр	29

ПРОГРАММАНЫҢ ПАСПОРТЫ

Программаның исеме	"2021 елга Татарстан Республикасы Арча муниципаль районында юл хәрәкәте иминлеген үстерү" муниципаль программасы
Программаны эшләү өчен нигез	<p>1. «Имин һәм сыйфатлы автомобиль юллары» илкүләм проекты паспорты (Россия Федерациясе Президенты каршындагы стратегик үсеш һәм милли проектлар советы президиумы тарафыннан расланды - 2018 елның 24 декабрендәге 15 номерлы беркетмә)</p> <p>2. "2014 - 2025 елларга Татарстан Республикасында жәмәгать тәртибен тәмин итү һәм жинаятьчелеккә каршы көрәш" дәүләт программасының (2020 елның 21 ноябрәндәге үзгәрешләр белән) "2014 - 2025 елларга Татарстан Республикасында юл хәрәкәте иминлеген үстерү" ярдәмче программасын раслау турында" Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 2013 елның 16 октябрәндәге 764 номерлы карары</p> <p>3. Россия Федерациясе Хөкүмәтенең 2018 елның 8 гыйнварындагы 1-р номерлы күрсәтмәсе белән расланган 2018 - 2024 елларга Россия Федерациясендә юл хәрәкәте иминлеге стратегиясе</p> <p>4. «Татарстан Республикасында юл хәрәкәте иминлеген тәмин итү чаралары турында» 2014 елның 06 декабрәндәге ПУ-1115 номерлы Татарстан Республикасы Президенты Указы</p> <p>5. «Татарстан Республикасында юл хәрәкәте иминлеген үстерү, юл-транспорт һәлакәтләрен һәм аларның авыр нәтижәләрен киметү чараларын гамәлгә ашыру турында» Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 2020 елның 28 декабрәндәге 1206 номерлы карары</p>
Программаның координаторы	Арча муниципаль районы Советы
Программаның заказчысы	Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы башкарма комитеты
Программаны төп эшләүчеләр	<p>1. Арча муниципаль районы башкарма комитетының инфраструктура үсеше бүлегә</p> <p>2. Россия Эчке эшләр министрлыгының Арча районы буенча бүлегә ЮХИДИ бүлекчәсе</p> <p>3.«Арча муниципаль районы башкарма комитетының финанс-бюджет палатасы» МКУ</p> <p>4. «Арча муниципаль районының гражданлык яклау идарәсе» МКУ</p> <p>Арча районында «Юл хәрәкәте иминлеге» ДБУ бүлекчәсе катнашында эшләнде</p>

<p>Программаның максатлары һәм бурычлары</p>	<p>Программаның максаты-юл-транспорт һәләкәтләреннән үлүчеләр (шул исәптән балалар) һәм юл-транспорт һәләкәтләрендә зыян күрүчеләр санын киметү, гражданның гомерен, сәламәтлеген һәм аларның мөлкәтен саклауны тәмин итү, район автомобиль юллары буйлап хәрәкәт итүнең куркынычсыз шартларына һәм законлы хокукларына гарантияләрне арттыру.</p> <p>Программаның бурычлары:</p> <ul style="list-style-type: none"> - кешеләрнең һәлак булу ихтималы аеруча зур булган юл-транспорт һәләкәтләрен булдырмау; - юл-транспорт һәләкәтләрендә имгәнүләрне киметү; - юл-транспорт һәләкәтләрендә зыян күрүчеләргә ярдәм күрсәтүнең заманча системасын камилләштерү; - юл хәрәкәте иминлеген үстерү буенча эшчәнлек белән идарә итү системасын камилләштерү; - юл хәрәкәтендә катнашучыларның хокукый аңын һәм җаваплылыгын үстерү; - жирле әһәмияттәге юлларда куркыныч урыннарны бетерү; - урамнарда һәм юлларда юл йөрү кагыйдәләрен өйрәтү системасын камилләштерү; - авария-коткару эшләренең нәтижәләлеген арттыру.
<p>Программаның максатчан күрсәткечләре һәм индикаторлары финанслау күләмнәре һәм чыганакалары</p>	<p>"Имин һәм сыйфатлы автомобиль юллары" илкүләм проекты "2024 елга кадәр чорга Россия Федерациясе үсешенең милли максатлары һәм стратегик бурычлары турында" Россия Федерациясе Президентының 2018 елның 7 маендагы 204 номерлы Указын үтәү йөзеннән Россия Транспорт министрлыгы тарафыннан эшләнә һәм үз эченә дүрт федераль проектны ала: «Юл челтәре», «Юл хужалыгын үстерү буенча гомуми чаралар», «Юл хәрәкәте иминлеге» һәм «Россия Оборона министрлыгының автомобиль юллары».</p> <p>Илкүләм проектны гамәлгә ашыру срогы: 2018 елның декабреннән 2024 елга кадәр (кертә).</p> <p>Максатлар һәм максатчан күрсәткечләр:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Региональ әһәмияттәге автомобиль юлларының норматив таләпләргә туры килә торган өлешен аларның гомуми озынлыгына карата кимендә 50 %ка (аларның 2017 елның 31 декабрендәге торышы буенча) арттыру. 2. Артык йөкләнеш режимында эшләүче федераль һәм региональ әһәмияттәге автомобиль юллары өлешен аларның гомуми озынлыгына карата 2017 ел белән чагыштырганда 10 %ка киметү. 3. Юл челтәрендә юл-транспорт һәләкәтләре (авария куркынычы булган урыннарны) концентрацияләну урыннары санын 2017 ел белән чагыштырганда ике мәртәбә киметү. 4. Юл-транспорт һәләкәтләре нәтижәсендә үлүчеләр санын 2017

ел белән чагыштырганда 3,5 тапкыр киметү (36-4-58, $4/3,5=1$) 100 мең кешегә 4 кешедән артмаган дәрәжәгә кадәр (51291/2, 2030 елга - үлемнәрне бөтенләй булдырмауга омытылу).

5. Яңа һәм иң яхшы технологияләр, материаллар һәм технологик карарлар реестрын булдыру һәм илкүләм проект кысаларында юл эшчәнлеген гамәлгә ашыруга контрактларның өлешен (реестрга кертелгән яңа технологияләр һәм материалларны куллануны күздә тотып) 2024 ел ахырына 80% ка кадәр житкерү.

6. Илкүләм проект кысаларында юл эшчәнлеген гамәлгә ашыруга контрактларның өлешен юл эшләренә төрлө төрләр бер контрактка берләштерүне күздә тоткан илкүләм проект кысаларында житкерү 2024 ел ахырына автомобиль юлларын капитал ремонтлау, ремонтлау һәм карап тоту буенча эшләр башкаруга яңа дәүләт контрактларының гомуми күләмендә 70% ка кадәр тәмин итү.

7. Россия Оборона министрлыгының норматив таләпләргә туры килә торган автомобиль юллары өлешен 2024 ел ахырына 60 %ка кадәр арттыру.

Россия Федерациясендә 2018 - 2024 елларга юл хәрәкәте иминлеге стратегиясе

Россия Федерациясе Хөкүмәтенең 2018 елның 8 гыйнварындагы 1-р номерлы күрсәтмәсе белән расланды.

Стратегияне гамәлгә ашыруның максатлары, төп юнәлешләре, бурычлары, принциплары һәм күрсәткечләре:

1. Стратегиянең максаты-юл хәрәкәте иминлеген үстерү, шулай ук 2030 елга юл-транспорт һәлакәтләрендә үлемнәрне булдырмауга омытылу.

2. 2024 елга максатчан ориентир буларак социаль куркыныч күрсәткеч билгеләнә, ул 100 мең кешегә 4 һәлак булудың артмый.

Стратегияне гамәлгә ашыруның төп юнәлешләре түбәндәгеләр:

1. Юл хәрәкәте нормаларын һәм кагыйдәләрен һичшиксез үтәү максатыннан, юл хәрәкәтендә катнашучыларның үз-үзләрен тотышын үзгәртү.

2. Юл-транспорт һәлакәтләреннән һәм юл хәрәкәтендә аеруча зыян күрүчеләрне, барыннан да элек балалар һәм жәяүлеләрне саклауны арттыру.

3. Юл хәрәкәтен оештыру эшләрен үстерүне дә кертеп, урам-юл челтәрен юл хәрәкәте иминлеге шартлары буенча камилләштерү.

4. Транспорт чараларын һәм аларны йортүчеләрне юл хәрәкәтендә катнашуга кертүнең оештыру-хокукий механизмнарын камилләштерү.

5. Юл хәрәкәте иминлеге белән идарә итү системасын

каминлэштэрү.

6. Юл-транспорт һәлакәтләре нәтижәсендә зыян күрүчеләргә ярдәм күрсәтү һәм аларны коткару системасын үстәрү.

Юл хәрәкәте нормаларын һәм кагыйдәләрен һичшиксез үтәү максаты белән, юл хәрәкәтендә катнашучыларның үз-үзләрен тотышын үзгәртүгә бәйлә юнәлешне гамәлгә ашыру буенча топ бурычлар түбәндәгеләрдән гыйбарәт:

1. Урамнарда һәм юлларда хәвәфсез тәртип стереотипларын булдыру максатында халык очен махсус, шул исәптән укуту программалары эшләү һәм гамәлгә ашыру.

2. Юл хәрәкәтендә катнашучыларның үз-үзләрен тотышын үзгәртү, юл хәрәкәте кагыйдәләрен бозучыларга һәм юлда үзләрен агрессив тоту фактларына тискәре мөнәсәбәт формалаштыру, хезмәттәшлек принципларын үстәрү, юл хәрәкәтендә катнашучылар арасында үзара ышаныч һәм ярдәм итешү принципларын үстәрү максатыннан, массакүләм мәгълүмат чаралары тарафыннан гамәлгә ашырыла торган мәгълүмати-аңлату эшләре практикасын каминлэштэрү.

3. Юл хәрәкәте өлкәсендә контроль-күзәтчелек функцияләрен гамәлгә ашыручы дәүләт органы вәкилләре буларак, Дәүләт автоинспекциясе хезмәткәрләренең унай имиджын формалаштыру.

4. Сәнәгать өлкәсендә эшчәнлек алып баручы жәмәгать оешмаларын, ассоциацияләрен, субъектларны, Россия бизнес-бергәлегә структураларын юл хәрәкәте иминлеген үстәрү буенча профилактик эшкә жәлеп итү.

5. Юл хәрәкәте кагыйдәләрен үтәүне автомат контрольдә тоту буенча эшләрне, шул исәптән фотога һәм кинога төшерү, видеога яздыру функцияләре булган автоматик режимда эшләүче махсус техник чараларны урнаштыруны тәртипкә салу өлешендә алга таба киңәйтү.

6. Иминлек таләпләрен үтәүне стимуллаштыра торган пассажирлар һәм йөкләр ташуда юл хәрәкәте иминлеген арттыру чаралары комплексын гамәлгә ашыру.

7. Юл хәрәкәте иминлеген тәмин итү өлкәсендә контроль-күзәтчелек эшчәнлеген каминлэштэрү.

8. Салым салу, лицензияләү, мөлкәти иминиятләштэрү һәм тарифлар формалаштыру мәсьәләләрен дә кертеп, юл хәрәкәте иминлегә таләпләрен үтәүгә юнәлдерелгән икътисадый стимуллаштыру механизмнарын үстәрү.

9. Транспорт чаралары хужаларының граждан жаваплылыгын иминиятләштэрү мәсьәләләре буенча законнарын һәм хокук куллану практикасын комплекслы каминлэштэрү.

Юл-транспорт һәлакәтләреннән якланганлыкны һәм аларның нәтижәләрен арттыруга бәйлә юнәлешне гамәлгә ашыру буенча

төп бурычлар булып түбэндөгөлөр тора:

1. Юл хэрэкэтендэ катнашу вакытында балаларның иминлеген тээмин итү чаралары комплексын гамэлгэ ашыру.

2. Көчле транспорт агымнары шартларында, аларны анализлауның, модельлэштерү һәм фаразлауның заманча ысулларын куллану юлы белән аларның хэрэкэте куркынычын киметү максатыннан, урам-юл челтэрлэрендэ жэяүлелэр хэрэкэтен оештыруны камиллэштерү.

3. Жэяүлелэр хэрэкэтен оптималь оештыру ихтыяжын исәпкә алган жэяүлелэр кичү юлларын (жир осте, жир асты, жирдөгө) комплекслы төзеклэндерү Жэяүлелэр кичү юлларын инновацион методлар һәм технологиялэр кулланып, юл хэрэкэтен оештыруның техник чаралары жыелмасы белән жиһазлау.

Транспорт чараларын һәм аларны йөртүчелэрне юл хэрэкэтендэ катнашуга кертүнең оештыру-хокукый механизмнарын камиллэштерү белән бэйле юнэлешне тормышка ашыру буенча төп бурычлар:

1. Аз чыгымлы, әмма нәтижәле чаралар исәбенә юл хэрэкэте иминлеген арттыру өлешендэ юл шартларын һәм юл инфраструктурасын камиллэштерү (юл-транспорт һәлакәтләрәненәкүп була торган урыннарын бетерү, юл тамгалары кую, юл билгеләре һәм күрсәткечләре урнаштыру, маршрут транспорт чаралары тукталышлары урыннарын урнаштыру һәм жиһазлау).

2. Жирдән файдалану өлкәсендөгө эшләрне башкарганда юл хэрэкэте иминлеге мәсьәләләрен исәпкә алуға, территорияләрне планлаштыруға һәм төзүгә, урам-юл челтэрләрәнен үстерүгә бэйле тәкъдимнәр эзерләү.

3. Югары технологияле электрон һәм мобиль техника нигезендэ юл хэрэкэте белән идарә итүне автоматлаштыру принципнарын үстерү, юл хэрэкэте белән идарә итү системаларын интеллектуаль транспорт системаларына кертү.

Транспорт чараларын һәм аларны камиллэштерүгә бэйле юнэлешне гамэлгэ ашыру буенча төп бурычлар түбэндөгөлөр:

1. Тиешле категориядөгө транспорт чаралары белән идарә итү хокукын алу очен кирәкле транспорт чаралары белән идарә итүнең белем һәм күнекмәләре дәрәжәсенә карата таләшләрне камиллэштерү.

2. Машина йөртүчеләрне һөнәри укуту буенча белем бирү эшчәнлеген гамэлгэ ашыручы оешмаларда машина йөртүчеләргә кандидатларны сыйфатлы эзерләүне тээмин итүче һәм автомобиль йөртүчеләргә максималь дәрәжәдә белем бирү эшчәнлеген гамэлгэ ашыручы оешмаларда уку процессы рәвешләрәнен һәм методларын камиллэштерү.

3. "Тэгэрмэчле транспорт чаралары иминлеге турында" таможня берлегенең техник регламенты таләпләренә туры килүен тәэмин итүнең нәтижәле механизмын формалаштыру.

Юл хәрәкәте иминлеге белән идарә итү системасын камилләштерү белән бәйле юнәлешне тормышка ашыру буенча төп бурычлар:

1. Юл хәрәкәте иминлеген арттыру буенча практик чараларны гамәлгә ашыру, беренче чиратта, федераль, региональ һәм муниципаль программалар нигезендә.

2. Юл хәрәкәте иминлеген тәэмин итү эшчәнлегенә белән идарә органнары компетенциясен оптимальләштерү.

3. Башкарма хакимият органнарына һәм жирле үзидарә органнарына максатчан биремнәр билгеләү, юл хәрәкәте иминлеге торышына мониторинг үткәрүне оештыру, шулай ук күрсәткечләр һәм индикаторлар үзгәрүне бәяләү буенча тәкъдимнәр эзерләү.

4. Федераль башкарма хакимият органнарының, Россия Федерациясе субъектларының башкарма хакимияте органнарының һәм жирле үзидарә органнарының, шулай ук юл хәрәкәте иминлеген тәэмин итү эшчәнлегенең башка субъектларының көчләрен координацияләү.

5. Юл хәрәкәтендә реаль процессларны нормаларга һәм кагыйдәләргә туры китерү өчен законнарны ныгыту, кылынган хокук бозуның авырлыгының жәзага ярашлылыгын тәэмин итүне дә кертеп.

6. Юл хәрәкәте иминлеген үстерү бурычларын хәл итү өчен кирәкле финанслау күләмнәрен һәм чыганаclarын билгеләү буенча тәкъдимнәр эшләү, шулай ук бүлеп бирелә торган финанслау күләмнәреннән нәтижәле файдалану механизмын эшләү.

7. Федераль, региональ һәм муниципаль дәрәжәләрдә юл хәрәкәтен оештыру чараларын гамәлгә ашыру өчен хокукый һәм оештыру нигезләрен камилләштерү.

8. Юл хәрәкәте иминлеге өлкәсендә, шул исәптән юл хәрәкәтен оештыру мәсьәләләре буенча белгечләр эзерләү һәм квалификация күтәрү институтларын формалаштыру.

9. Юл хәрәкәте иминлеге белән идарә итү өлкәсендә илебез һәм чит ил тәҗрибәсен өйрәнүне һәм таратуны оештыру.

Юл-транспорт һәлакәтләре нәтижәсендә зыян күрүчеләрне коткару һәм ярдәм күрсәтү системасын үстерүгә бәйле юнәлешне гамәлгә ашыру буенча төп бурычлар түбәндәгеләр:

1. Юл-транспорт һәлакәтләрендә зыян күрүчеләргә беренче ярдәм күрсәтү институтын үстерү.

2. Юл-транспорт һәлакәте барлыкка килү турында сигнал алганда, юл-транспорт һәлакәте урынына чыкканда һәм һәлакәт

булган урында гамәлләрне координацияләү турында катнашучы хезмәтләрнең үзара хезмәттәшлеге регламентларын эшләү. Бу максатларда мәгълүмати системаларны, шул исәптән "ЭРА-ГЛОНАСС" дәүләт автоматлаштырылган мәгълүмат системасын актив куллану.

3. Һәлакәт урынына чыкканда оператив хезмәтләрнең автотранспортының каршылыксыз хәрәкәтен тәмин итү чараларын эшләү. Юл-транспорт һәлакәте урынына килү һәм зыян күрүчеләрне дөвәләу учреждениеләренә илтү очен авиация техникасын куллану тәҗрибәсен киңәйтү.

Стратегияне гамәлгә ашыру түбәндәге принципларга нигезләнә:

1. Хужалык эшчәнлегенә икътисадый нәтиҗәләренә карата юл хәрәкәтендә катнашучы гражданның тормыш һәм сәламәтлек өстенлеге.

2. Юл хәрәкәте иминлеген тәмин итүдә гражданның, жәмгыять һәм дәүләт мәнфәгатьләрен үтәү.

3. Кабул ителә торган карарларның Россия Федерациясе законнары Нигезләмәләренә һәм халыкара йөкләмәләренә туры килүе.

4. Жәмгыять өчен үткәрелә торган эшнәң ачыклығы.

5. Юл-транспорт имгәнүләрен киметү буенча аз чыгымлы, әмма нәтиҗәле чаралар туплау.

6. Юл хәрәкәте иминлеген тәмин итү эшчәнлегендә заманча технологияләрне (интеллектуаль транспорт системалары, глобаль навигация системалары, идарә итү процессын автоматлаштыру системалары, шулай ук транспорт чараларының актив һәм пассив куркынычсызлыгы, юл-транспорт һәлакәтләренәң авыр нәтиҗәләрен кискәтүгә һәм киметүгә сыйфатлы йогынты ясый торган башка перспектив системалар) куллану өстенлеге.

7. Юл хәрәкәте иминлегенәң иң проблемалы зоналарына даими мониторинг нәтиҗәләре нигезендә, шулай ук халыкара экспертлар бергәлеге тарафыннан куркыныч факторларын исәпкә алып, чараларны планлаштыру һәм актуальләштерү (хәрәкәт тизлеген билгеләнгән чикләүне арттыру, исерек хәлдә транспорт чарасы белән идарә итү, куркынычсызлык каешларын, балалар өчен тотып калучы системаларны (жайланмаларны), саклау шлемнарын кулланмау).

8. Юл хәрәкәтендә зыян күрүчеләрнең (балалар, жәяүлеләр, инвалидлар), пассажирлар һәм йөк ташуның иминлеген тәмин итү өстенлеге.

Юл хәрәкәте иминлеге торышы күрсәткечләре булып түбәндәгеләр тора:

1. Юл-транспорт һәлакәтләре нәтиҗәсендә гражданның гомеренә һәм сәламәтлегенә китергән зыянны характерлаучы

	<p>күрсәткечләр.</p> <p>2. Жәяүлеләр, балалар, велосипедчылар, мопед йөртүчеләр һәм мотоцикллар катнашында юл-транспорт һәлакәтләрән характерлаучы күрсәткечләр.</p> <p>3. Урам-юл челтәре житешсезлекләре теркәлгән юл-транспорт һәлакәтләрән характерлаучы күрсәткечләр.</p> <p>4. Транспорт чарасы белән идарә итү стажы 2 елга кадәрге йөртүчеләр гаебе белән булган юл-транспорт һәлакәтләрән характерлаучы күрсәткечләр.</p> <p>5. Транспорт чараларының техник төзексезлеге теркәлгән юл-транспорт һәлакәтләрән характерлаучы күрсәткечләр.</p> <p>6. Юл хәрәкәте иминлеге өлкәсендә дәүләт һәм муниципаль идарәнең нәтижәлелеген характерлаучы күрсәткечләр.</p> <p>7. Юл-транспорт һәлакәтләрәндә зыян күрүчеләргә медицина ярдәме күрсәтүнең үз вакытында башкарылуын характерлаучы күрсәткечләр.</p> <p>"Имин һәм сыйфатлы автомобиль юллары" илкүләм проектының максатчан күрсәткечләре Программага 4 нче кушымтада чагылдырылды.</p>
Программаны тормышка ашыру сроклары	Программа 2021 елда гамәлгә ашыру өчен каралган
Программаны финанслауның чыганакалары һәм күләмнәре	Арча муниципаль районы бюджеты 3 007 858,74 сум
Программаны тормышка ашыруның көтелгән ахыргы нәтижәләре аның социаль-икътисадый нәтижәлелеге күрсәткечләре	Юл-транспорт һәлакәтләре нәтижәсендә үлүчеләр санын 2017 ел белән чагыштырганда 3,5 тапкыр киметү (36-4-58, 4/3,5=1) - 100 мең кешегә 4 кешедән артмаган дәрәжәгә кадәр (51291/2, 2030 елга - үлемнәр булдырмауга омтылу).

I. ПРОБЛЕМАНЫ НИГЕЗЛӘУ

Юл хәрәкәтендә катнашучыларның тормышын һәм сәламәтлеген саклауны тәэмин итү проблемасы районның социаль-икътисади үсешендәге өстенлекле юнәлешләр арасына керә.

Төбәк һәм жирле әһәмияттәге гомуми файдаланудагы автомобиль юллары муниципаль район инфраструктурасының мөһим элементы булып тора, аларның озынлығы:

Исеме	Озынлығы, км			
	Барлығы	Асфальт	Вак тап	Грунт
"Арча шәһәре" муниципаль берәмлеге юл-урам челтәре	151,625	66,166	48,931	36,528
Жирлекләрнең урам-юл челтәре	340,704	31,735	174,146	134,823
Муниципаль автомобиль юллары, шәһәрнең урам-юл челтәрен исәпкә алмыйча	1,890	0,700	0,200	0,990
Муниципаль автомобиль юллары, авыл жирлекләре урам-юл челтәрен исәпкә алмыйча	236,485	6,544	18,970	210,971
2020 елның декабренә жирле әһәмияттәге юлларның озынлығы	730,704	105,145	242,247	383,312
2021 елның 1 гыйнварына төбәк әһәмиятендәге юлларның озынлығы	438,538	386,948	23,243	28,347
Районда автомобиль юллары барлығы	1169,242	492,093	265,49	411,659
Районда торак пунктлар саны	128			
Каты өслекле керү юллары булмаган торак пунктлар саны	7+20= 27 (Грунт)			

Теркәлгән транспорт чаралары саны

Еллар	Теркәлгән	Физик затлар	Юридик затлар	Шул исәптән дәүләт һәм муниципаль милек
2009 ел	4048	3694	354	162
2010 ел	4999	4652	347	74
2011 ел	6126	5762	364	98
2012 ел	5392	5084	308	36
2013 ел	5955	5595	360	50
2014 ел.	6066	5693	373	78
2015 ел	3866	3611	255	52
2016 ел.	4986	4790	196	52
2017 ел.	4605	4342	263	98

2018	2138	1966	172	73
2019	2121	1946	175	52
2020	9055	-	-	-

Машина йөртү тапкылыгы бирелгән

Еллар	Барлығы	Шул исәптән, алмаштырылган
2009 ел	14894	10746
2010 ел	9290	5676
2011 ел	9125	4988
2012 ел	7450	3014
2013 ел	7852	3566
2014 ел	8061	3861
2015 ел	7033	3455
2016 ел.	6754	3778
2017 ел.	6280	4377
2018 ел	8585	6830
2019 ел	11033	8651
2020ел	7761	-

Россия Эчке эшләр министрлыгының Арча районы буенча бүлегенең ЮХИДИ бүлекчәсе

Хезмәткәрләр штаты, шул исәптән:	12
Бүлек башлыгы	1
РЭО башлыгы	1
РЭО өлкән дәүләт инспекторы	1
РЭО дәүләт инспекторы	4
ЮХИДИ бүлеге өлкән дәүләт инспекторы	1
Юл-патруль хезмәте өлкән инспекторы	1
юл-патруль хезмәте инспекторы	2
Махсус транспорт, шул исәптән:	5
ЛАДА 217050 2013 ел чыг.	1
ЛАДА 217050 2013 ел чыг.	1
LADA XRAY 2019 ел чыг.	1

Уку автомобиле ЛАДА 217030 2013 ел чыг.	1
Газ – 2110 уку автомобиле 2008 ел чыг.	1
Техник чаралар һәм приборлар, шул исәптән:	6
"Кордон-Темп" фоторадар күчмә комплексы	3
Тоткарланган транспорт чараларын саклау һәм транспортировка:	1
«Юл хәрәкәте иминлеге" АКБО махсуслангытырылган автостоянкасы 40 машинага	1
"Юл хәрәкәте иминлеге" ISUZU маркалы АКБО эвакуаторы	1
Транспорт чараларын техник карау:	
"Таттехконтроль" ААЖ	1

Авариялелек торышы

Еллар	Барлыгы ЮТһ	Матди зыян белән	А-Б-В зыян күрүчеләр белән
2003	249	201	48-16-58
2004	304	256	48-10-57
2005	332	280	52-11-61
2006	390	326	64-11-92
2007	472	420	52-8-74
2008	664	616	48-7-61
2009	807	743	64-17-74
2010	950	878	72-14-97
2011	1087	1028	60-12-81
2012	972	914	58-9-88
2013	1219	1148	71-21-96
2014	1303	1255	50-5-64
2015	1488	1445	43-4-60
2016	973	928	45-8-65
2017	707	669	36-4-58
2018	682	651	31-6-36
2019	-	-	30-8-38
2020	-	-	28-11-39

А(саны) – Б (үлүчеләр)- В(имгәнүчеләр)

«2013-2020 елларда юл хәрәкәте иминлеген үстерү» федераль максатчан программасы күрсәткечләрен һәм фаразланган максатчан индикаторларны үтгү: 9 һәлак булучы фаразлаган-үтәлмәгән.

2020 елның 12 ае нәтижәләре буенча юл-транспорт һәләкәте нәтижәсендә үлүчеләр санын киметүнең "БКАД" илкуләм проекты нигезендә исәп-хисап максатчан күрсәткече 8 булса, юл-транспорт һәләкәтендә 11 кеше һәләк булган.

Балалар катнашында булган аварияләр торышы

Еллар	Барлығы балалар белән ЮТҺ	Имгәнүче балалар белән А-Б-В
2006	2	2-0-1
2007	3	3-0-3
2008	6	6-0-6
2009	4	4-0-4
2010	5	5-2-3
2011	7	7-1-5
2012	4	4-1-4
2013	6	6-2-6
2014	7	7-0-9
2015	4	4-0-4
2016	3	3-1-4
2017	6	6-0-6
2018	1	1-0-1
2019	5	5-0-6
2020	4	4-0-5

А(саны) – Б (үлүчеләр)- В(имгәнүчеләр)

"2020 елда юл-транспорт һәләкәтләрендә һәләк булган балалар саны" күрсәткече үтәлгән, фаразлаган һәләк булган 1 бала- һәләк булучылар юк.

Һәләкәт төрләре

Еллар буенча һәләкәтләр төрләре	Барлыгы						Имгәнән балалар белән						Матди зыян белән					
	2012	2014	2015	2016	2017	2018	2012	2014	2015	2016	2017	2018	2012	2014	2015	2016	2017	2018
Бәрелешләр	384	425	457	483	371		28-4-49	19-4-20	13-1-26	11-1-21	15-1-30		356	386	444	472	307	
Авулар	61	120	117	216	21		16-5-25	17-0-30	14-2-18	19-4-25	13-0-16		45	75	103	197	21	
Техник чараларны бәрдерү	320	433	587	421	219		0	0	0	1-0-1	0		320	418	578	420	132	
Киртәләргә бәрелү	152	139	154	180	30		4-0-4	3-0-2	4-0-5	3-0-5	4-0-8		148	122	150	177	39	
Жәяүлене бәрдерү, шул исәптән балаларны	8	5	11	4	7		7-0-7	8-1-6	11-1-10	1-2	7-3-4		-	-	-	-	4	
Велосипедны бәрдерү, шул исәптән балаларны	2	1	1	0	0		3-0-3	1-0-1	1-0-1	0	1-0-1		-	-	-	-	0	
Велосипедны бәрдерү, шул исәптән балаларны	0	1	0	0	0		-	1-0-1	0	0	0		-	-	-	-	-	
ДДТТ 16 яшькә кадәр, шул исәптән пассажирлар	4	5	4	8	0		4-1-4	7-0-9	4-0-4	8-1-9	6-0-6		-	-	-	-	-	
Хайваннарны тапталу	1	2	3	7	0		1-1-1	5-0-7	3-0-3	7-1-8	6-0-6		-	-	-	-	-	
Башка вакыйгалар	4	18	13	23	6		-	1-0-1	0	1-0-2	0		4	12	13	22	0	
	39	64	73	97	53		1-0-1	1-0-1	0	0	0		39	50	73	97	15	

А(саны) – Б (үлүчеләр)- В(имгәнүчеләр)

Һөләкәт төрләре

Еллар буенча һөләкәтләр төрләре	Барлығы		Имгәнгән балалар белән				Матди зыян белән	
	2018		2018	2019	2020	2018		
Бөрелешләр	377		9-0-2	8-1-18	12-5-22	368		
Авулар	23		11-5-11	6-2-5	2-0-2	12		
Техник чараларны бәрдәү	189		0	0	1-1-2	189		
Юлдан кырыйга төшүләр	13		5-1-7	3-1-3	5-1-8	8		
Киргәләргә бәрселү	42		0	0	0	42		
Балаларны, шул исәптән жәяүлене тапталу	4		4-0-4	11-4-10	8-3-5	0		
	0		1-0-1			0		
Велосипедны, шул исәптән балаларны тапталу	2		2-0-2	2-0-2	0	0		
	0		0	0	0	0		
ДДТТ 16 яшькә кадәр, шул исәптән пассажирлар	0		0	0	0	0		
Хайваннарны тапталу	0		0	0	0	0		
Башка вакыйгалар	32		0	0	0	32		

А(саны) – Б (үлүчеләр)- В(имгәнүчеләр)

Юл-транспорт һәләкәтләрен ясау сәбәпләре

	Барлығы						Имгәнгән балалар белән						Матди зыян белән					
	2012	2014	2015	2016	2017	2018	2012	2014	2015	2016	2017	2018	2012	2014	2015	2016	2017	
УНС	2	1	2	0	0		2-2-5	1-0-1	1-2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Дәүләт шәхси	9	10	7	13	12		9-11	11-2-19	7-1-15	13-2-14	5-0-9	-	-	-	-	-	-	-
Тизлек	103	102	124	161	48		19-2-26	24-2-30	13-1-5	9-3-19	16-0-25	84	82	111	152	10		
үзү	10	5	2	5	12		3-2-3	0	2-0-3	5-0-7	1-0-2	7	5	2	-	7		
каршы чыгу	-	28	27	37	20		-	3-1-2	3-0-4	4-1-6	1-1-6	-	25	24	33	6		
Маневр ясау	309	242	362	347	148		1-1-3	2-0-2	1-0-1	0	0	308	240	361	347	172		
шул исләпгән артка чигенү	261	345	412	393	169		-	0	0	0	0	261	345	412	393	138		
юл киселешләренә керү	143	157	165	186	92		8-0-12	4-0-4	4-1-7	1-0-2	6-0-8	135	154	161	185	112		
ара, ераклык	233	278	395	287	169		5-1-16	1-0-1	1-0-1	1-0-2	2-0-2	288	277	394	286	49		
Жәяүлеләр гаебе белән	3	1	3	1	2		3-0-3	2-0-3	3-0-3	1-0-1	6-3-3	-	-	-	-	2		
Башка хокук бозулар	63	112	218	89	35		4-0-5	1-0-1	4-0-6	5-1-5	2-0-3	59	111	214	84	18		
3 елга кадәр машина йөртүчеләр	-	-	-	-	-		12-3-21	12-0-15	5-0-10	3-1-5	-	-	-	-	-	0		

A(саны) – Б (үлүчеләр)- В(имгәнүчеләр)

Юл-транспорт һәләкәтләрен ясау сәбәпләре

УНС	Барлығы						имгәнүче балалар белән						матди зыян белән				
	2018	2019/ 10	2020	2021	2022	2018	2019	2020	2021	2022	2018	2019	2020	2021	2022		
Дәүләт	1	0				1-0-1											
Шәхси	18	6				6-2-4	3-3-1	6-2-12			12	4					
Тизлек	17	8				12-4-7					5	0					
Узу	8	5				0	0				8	5					
Каршы як полосага чыгу	10	8				2-0-3	3-0-5	4-0-8			8	5					
Маневр ясау	185	178				0	0				185	178					
шул исәптән артка чигенү	176	148				0	0				176	147					
Юл киселешләренә керү	115	93				3-0-3	0				113	92					
Ара, ераклык	143	56				3-0-4	0				140	54					
Велосипедчы гаебе белән	1	1				1-0-1	0	0			0	0					
Жәяүделәр гаебе белән	2	2				2-0-2	11-4-10	8-3-5			0	0					
Башка хокук бозулар: - ТС белән идарә итү хокукы булмаган затлар; -йөк транспорты йөртүчеләренең юл хәрәкәте кагыйдәләрен бозуы;																	
- 16 яшькә кадәрге балалар катнашында	6	0				1-0-1	1-0-1 3-1-3 5-0-6	1-0-1 1-1-0 4-0-5			5	4					

2 елга кадәр машина йөргүчеләр	0	0	0	3-0-5	2-0-4	0	0	0	
--------------------------------	---	---	---	-------	-------	---	---	---	--

А(саны) – Б (үлүчеләр)- В(имгәнүчеләр)

18

ЮТһ булу урыны

	Булу урыны	Барлығы									
		2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019		
"Арча шөһре" муниципаль берәмлеге	Барлығы	465	492	536	634	683	296	374	325		
	имгәнгән балалар белән	13-0-19	11-1-13	10-10	4-0-4	4-1-4	2-0-3	7-0-7	3-1-2		
	матди зыян белән	452	481	526	630	679	294	367	324		
Казан-Малмыж а/ю	Барлығы	166	242	251	184	332	86	129	73		
	имгәнгән балалар белән	18-5-34	25-8-44	16-3-21	6-1-5	14-3-24	6-0-8	11-2-18	11-2-20		
Арча - Мари Иле чиге а/ю	матди зыян белән	148	217	236	178	318	80	118	65		
	Барлығы	54	60	97	105	142	33	26	12		
	имгәнгән балалар белән	11-2-19	10-11	6-1-9	4-1-4	4-0-4	7-1-7	2-1-1	5-2-3		
Арча - Олы Өтнә а/ю	матди зыян белән	43	50	91	101	138	26	24	10		
	Барлығы	16	29	35	27	55	18	20	13		
	имгәнгән балалар белән	0-0-0	1-3-0	2-0-3	2-03	0	3-0-4	0	0		
Арча - Сеже а/ю	матди зыян белән	16	28	33	26	55	15	20	13		
	Барлығы	21	12	37	40	66	18	23	14		
	имгәнгән балалар белән	2-0-2	3-0-3	8-0-14	1-0-1	4-1-6	0	3-2-1	2-1-1		
Арча - Теләче а/ю	матди зыян белән	19	9	29	39	62	18	20	12		
	Барлығы	18	45	50	65	90	17	24	19		
	имгәнгән балалар белән	2-0-2	2-0-4	4-1-6	3-0-3	2-0-2	0	2-0-3	3-0-4		
Башка юллар	матди зыян белән	16	43	46	62	88	17	22	17		
	Барлығы	30	97	33	55	98	28	35			
	имгәнгән балалар белән	6-2-6	5-1-5	6-7	6-1-9	9-2-13	5-1-9	5-1-5	3-2-2		

	матди зыян белән	34	92	27	51	89	29	30	18
Башка торак пунктлар	Барлыгы	92	119	74	90	126	29	51	30
	имгәнгән балалар белән	6-0-6	4-1-3	0	1-0-1	2-0-3	2-0-3	1-0-1	3-0-6
	матди зыян белән	86	115	74	89	124	26	50	28

А(саны) – Б (үлүчеләр)- В(имгәнүчеләр)

	Булу урыны	Барлыгы								
		2020	2021	2022	2022	2022	2023	2024	2025	2026
"Арча шәһәре" муниципаль берәмлеге	Барлыгы									
	имгәнгән балалар белән	1-0-1								
	матди зыян белән									
Казан -Малмыж а/ю	Барлыгы									
	имгәнгән балалар белән	9-4-13								
	матди зыян белән									
Арча- Мари Иле чиге а/ю	Барлыгы									
	имгәнгән балалар белән	7-5-8								
	матди зыян белән									
Арча-Олы Өтнә а/ю	Барлыгы									
	имгәнгән балалар белән	2-0-6								
	матди зыян белән									
Арча - Сеже а/ю	Барлыгы									
	имгәнгән балалар белән	1-0-2								
	матди зыян белән									
Арча - Телече а/ю	Барлыгы									
	имгәнгән балалар белән	1-0-1								
	матди зыян белән									
Башка юллар	Барлыгы									
	имгәнгән балалар белән	7-2-8								

Башка торак пунктлар	матди зыян белән								
	Барлыгы								
	имгәнгән балалар белән								
	матди зыян белән								

**2019 елда машина йөртүчеләрнең яшәү урыны буенча юл-транспорт
һәлакәтендә зыян күрүчеләргә анализ**

	Арча районы	ТР халкы	РФ төбәкләрендә яшәүчеләр
	Барлығы	Барлығы	Барлығы
Арча шәһәре	283 (1-0-1)	26	5
Казан-Малмыж а/ю	47 (4-1-4)	12 (4-1-13)	6
Арча-Мари Иле а/ю	9 (1-0-1)	2	1-1-0
Арча-Олы Әтнә а/ю	11	2	0
Арча-Сеже а/ю	9 (2-1-1)	3	0
Арча – Теләче а/ю	15 (2-0-2)	2	0
Башка юллар	17 (4-2-4)	1	0
Башка торак пунктлар	25 (2-0-4)	3	0
Барлығы	416 (16-4-17)	50 (4-1-13)	21 (1-1-0)

ЮТҺ профилактикалау

№	Исеме	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
1	УНС	194	175	192	93	132	168	158	111	158
2	Узып китү (12.15 сәг. 4)	19	271	283	195	211	211	200	193	149
3	Таныклыксыз машина йөртү(12.7 1 ө.)	40	29	37	21	40	40	17	23	13
4	Мәхрүм ителгәннәр (12.7 2 ө.)	29	35	25	13	26	23	22	6	4
5	Балаларны СДУУ сыз йөртү	388	299	135	175	223	195	143	106	120
6	Каеш (12.6)	1930	1928	1638	1318	2147	1539	1756	1315	1511
7	Жәяүлеләргә юл бирү (12.18)	161	165	202	222	237	177	191	358	358
Барлығы хокук бозулар		2761	2902	2512	2037	3016	2353	2487	797	2313

Юл-транспорт һәлакәтләре икътисадка шактый зыян китерә:

- амбулатор һәм стационар дөвалауга, зыян күрүчеләрне һәм һәлак булганнарны транспортлауга чыгымнар;
- реабилитациягә чыгымнар;
- кешеләрнең үлеме яки даими эшкә сәләтсезлеге аркасында алынмаган продукциядән чыгымнар;
- мөлкәткә зыян китерү, юл бусе коммуникацияләрен торгызу белән бәйле чыгымнар;
- юл-транспорт һәлакәтләре сәбәпләрен тикшерү, иминият суммалары түләүләрен оештыру, суд чыгымнары;
- вакыт югалту белән бәйле чыгымнар.

Туганнарына, якыннарына, юл-транспорт һәлакәтләрендә һәлак булган һәм имгәнгән кешеләрнең хезмәттәшләренә китерелгән әхлакый зыян бәяләп бетергесез.

Муниципаль районның автомобиль юлларында юл хәрәкәте иминлеген тәмин итү, юл-транспорт һәлакәтләрен кисәтү һәм алардан килгән зыяннарның авырлыгын киметү бүгенге көндә башкарма хакимиятнең мөһим бурычларынан берсе булып тора.

2020 елның 12 ае нәтижәләре буенча авария күрсәткече 28-11-39 тәшкил итә.

«2013-2020 елларда юл хәрәкәте иминлеген үстерү» федераль максатчан программасы күрсәткечләрен һәм фаразланган максатчан индикаторларны үтәү: 9 һәлак булучы фаразлаган-үтәлмәгән.

2020 елның 12 ае нәтижәләре буенча юл-транспорт һәлакәте нәтижәсендә үлүчеләр санын киметүнең максатчан күрсәткече, "БКАД" илкүләм проекты нигезендә арттырылган (исәп-хисап максатчан күрсәткече 8 булса, юл-транспорт һәлакәтендә 11 кеше һәлак булган).

2020 елның 12 аенда зыян күрүчеләр белән 28 юл-транспорт һәлакәте булган, алар вакытында 11 кеше һәлак булган һәм 39 кеше имгәнгән. 2019 елгы АПГ белән чагыштырганда, һәлак булучылар саны 3 кешегә арткан.

Шунысын да билгеләп үтәргә кирәк, кешеләрнең төп өлеше тобәк әһәмиятендәге гомуми файдаланудагы юлларда һәлак булган.

Арча муниципаль районунда авариялар булу сәбәпләрен билгеләүче төп факторлар:

- транспорт чаралары белән идарә иткәндә, юл хәрәкәтендә катнашучылар тарафыннан юл хәрәкәте кагыйдәләренә битарафлык, начар дисциплина, машина йөртүчеләрнең игътибарсызлыгы;

- юл хужалыкларының техник дәрәжәсенә, юл хәрәкәтен оештыру чараларының заманча таләпләргә туры килмәве;

Районда үлүчеләр белән булган юл-транспорт һәлакәтләренең төп төрләре бәрелешләр, аву һәм жәяүлеләрне бәрдерү.

Районда һәлак булучылар белән булган юл-транспорт һәлакәтләренең төп сәбәпләре: тизлекне арттыру, каршы як хәрәкәт полосасына чыгу, тыелган участкаларда узу, юл хәрәкәте кагыйдәләрен бозып юл чатларында йөрү, исерек хәлдә транспорт чаралары белән идарә итү.

Программа-максатчан метод булмау шартларында һәлакәтлекнең көтөлгән күрсәткече 1 нче кушымтада китерелгән.

II. ПРОГРАММАНЫҢ ТӨП МАКСАТЛАРЫ ҺӘМ БУРЫЧЛАРЫ

Программаның максаты-юл-транспорт һәлакәтләреннән (шул исәптән балалар) үлүчеләр һәм зыян күрүчеләр булган юл-транспорт һәлакәтләре санын киметү, гражданның тормышын, сәламәтлеген һәм аларның мөлкәтен саклауны тәмин итү, район юллары буенча хәрәкәтнең имин шартларына аларның законлы хокукларын гарантияләүне арттыру.

Программаның бурычлары:

- кешеләрнең һәлак булу ихтималы аеруча зур булган юл-транспорт һәлакәтләрен булдырмау;

- юл-транспорт һәлакәтләрендә имгәнүләрне киметү;

- юл-транспорт һәлакәтләрендә зыян күрүчеләргә ярдәм күрсәтүнең заманча системасын үстерү;

- юл хәрәкәте иминлеген үстерү буенча эшчәнлек белән идарә итү системасын камилләштерү;

- юл хәрәкәтендә катнашучыларның хокукый аңын һәм җаваплылыгын үстерү;

- жирле әһәмиятгәге юлларда куркыныч урыннарны бетерү;
- урамнарда һәм юлларда юл хәрәкәте кагыйдәләрен өйрәтү системасын камилләштерү.

Аварияләлек күрсәткечләренә ирешүнең көтелгән үсеше Программага 2 нче кушымтада китерелгән.

III. ПРОГРАММА ЧАРАЛАРЫ ИСЕМЛЕГЕ

2021 елга Программа чаралары исемлеге 3 нче кушымтада чагылдырылган.

Программа чаралары транспорт чаралары һәм жәяүлеләрнең хәрәкәт шартларын яхшыртуны, транспорт агымнарын жайга салуны, хәрәкәтне оештыру буенча эшләнгән проектларны һәм юл хәрәкәтен оештыруның комплекслы схемасын куллануны, жәяүлеләр хәрәкәтен оештыруны камилләштерүне, юл-транспорт һәлакәтләре килеп чыгуга юл шартларының йогынтысын киметүне, юл-транспорт һәлакәтләре концентрацияләнгән урыннарда инженерлык чаралары уздыруны күздә тотта.

IV. ПРОГРАММАНЫ РЕСУРСЛАР БЕЛӘН ТӘЭМИН ИТҮ

2021 елгы программа чараларын финанслау 3 007 858,74 сум күләмендә муниципаль берәмлек бюджеты акчалары исәбеннән гамәлгә ашыру планлаштырыла.

V. ПРОГРАММАНЫ ТОРМЫШКА АШЫРУ МЕХАНИЗМЫ

Программаны тормышка ашыру белән идарә итүнең оештыру-хокукий аспектлары

Программаны гамәлгә ашыру белән идарә итүне Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы Башкарма комитеты башкара.

Программаны тормышка ашыруда Арча муниципаль районы Башкарма комитетының структур бүлекчәләре, Россия Эчке эшләр министрлыгының Арча районы буенча ЮХИДИ бүлекчәсе, Арча районындагы «Юл хәрәкәте иминлеге» ДБУ бүлекчәсе, массакүләм мәгълүмат чаралары катнаша.

Программада катнашучыларның үзара хезмэттәшлеген Арча муниципаль районы Башкарма комитетының юл хэрәкәте иминлеге буенча комиссия гамәлгә ашыра.

Арча муниципаль районы Башкарма комитетының юл хэрәкәте иминлеге буенча комиссия түбәндәге төп функцияләргә башкара:

- киләсе финанс елына Программа чараларының еллык планы проекттын әзерләү һәм Программаны дәүләт заказчылары белән килештерүгә кагылышлы мәсьәләләр буенча эшчәнлекне координацияләү;

- Татарстан Республикасы башкарма хакимияте органнары, жирле үзидарә органнары һәм төрле оештыру-хокукий формадагы оешмалар белән үзара яраштырылган хезмэттәшлек буенча чаралар комплексын үтәү;

- Программа чараларын тормышка ашыру турында статистик һәм аналитик мәгълүматны жыю һәм системалаштыру;

- Программа чараларын тормышка ашыру нәтижәләренә мониторинг, әлегә чараларны тормышка ашыру турында аналитик мәгълүмат формалаштыру һәм Программаны тормышка ашыру турында хисап әзерләү;

- Программа чараларының нәтижәләгә күрсәткечләрен, нәтижәләгән һәм аларның индикаторларына һәм күрсәткечләренә туры килүен бәйсез бәяләүне оештыру;

- Программаны гамәлгә ашыру барышы һәм нәтижәләре турында жәмәгәтчелеккә мәгълүмат бирү эшчәнлеген гамәлгә ашыру.

Программаны тормышка ашыру белән идарә итүнең финанс аспекты

Программаны тормышка ашыруга кирәкле финанс чыгымнары 3 нче кушымтада (финанслау объектларының адреслы исемлеген) чагылдырылган.

Программаның гамәлдә булуы аны гамәлгә ашыру тәмамлау, муниципаль район бюджетында өстәмә керемнәр булмаган очракта, вакытынан алда туктату - Татарстан Республикасы Хөкүмәте һәм Арча муниципаль районы Башкарма комитеты карарлары нигезендә аны гамәлгә ашыру нәтижәсез дип танылган очракта башкарыла.

Инфраструктура үсешенә бүлгә башлыгы Р.Р. Фазыйлов

"2021 елга Татарстан Республикасы Арча муниципаль районында юл хәрәкәте иминлеген үстерү" муниципаль программасына 1 нче кушымта

Программа-максатчан метод булмаган шартларда көтелгән авариялелек күрсәткечләре

Авариялелек күрсәткече	2012 ел	2013 ел	2014 ел	2015 ел	2016 ел	2017 ел	2018 ел	2019 ел	2020 ел	2021 ел
ЮТҺ нәтижәсендә һәлак булган затлар саны	9	19	16	16	17	17	17	18	18	18

"2021 елга Татарстан Республикасы Арча муниципаль районында юл хәрәкәте иминлеген үстерү" муниципаль программасына 2 нче кушымта

2021 елда Татарстан Республикасы территориясендә юл-транспорт һәлакәтләре нәтижәсендә үлүчеләр санын киметүнең максатчан юнәлешләре («Имин һәм сыйфатлы автомобиль юллары» илкүләм проекты)

1														
---	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

ТАТАРСТАН	21	45	58	73	97	129	179	210	248	285	312	335
-----------	----	----	----	----	----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----

Арча	0	1	2	2	3	3	3	4	5	6	7	7
------	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---

"2021 елга Татарстан Республикасы Арча муниципаль районында юл хәрәкәте иминлеген үстерү» муниципаль программасы чаралары

№	Юл хәрәкәте иминлеген үстерү буенча муниципаль программа чараларының исеме	Адресы	Эшләр күләме	Үлчәү берәмлегенә	Үлчәү берәмлегенә өчен смета бәясе, сум	Гомуми смета бәясе, сум	Финанслау чыганагы	Искәрмә
1	Яна юл билгеләре урнаштыру	"Арча шәһәре" муниципаль берәмлегенә ДУС	50,00	данә	3459,20	172 960,00	Жирле бюджет	ТР Финанс министрлыгының Казначылык Департаменты белән килештерелгән төзекләндерү чыгымнары сметасы
2	Юл билгеләре калканнарын алыштыру	"Арча шәһәре" муниципаль берәмлегенә ДУС	60,00	данә	2194,00	131 640,00	Жирле бюджет	ТР Финанс министрлыгының Казначылык Департаменты белән килештерелгән төзекләндерү чыгымнары сметасы
3	Горизонталь күчәрле юл тамгасы төшерү	"Арча шәһәре" муниципаль берәмлегенә ДУС	10033,00	м	-			Юл хәрәкәтен оештыру проекты нигезендә.
4	Жәяүлеләр өчен койләнми торган кичүләрдә «ЗЕБРА» (1.14.1) горизонталь юл билгеләрен сары-ак төстәге урнаштыру	"Арча шәһәре" муниципаль берәмлегенә ДУС	2451,20	кв.м.	-	790 273,52	Жирле бюджет	ТР Финанс министрлыгының Казначылык Департаменты белән килештерелгән төзекләндерү чыгымнары сметасы

5	"Арча шәһәре" муниципаль берәмлегенәң жирле әһәмияттәге юл-урам чөлтәре (авыл жирлекләренәң юл-урам чөлтәре - вак таш яки асфальтобетон өслеге белән) чокырларын ремонтлау.	"Арча шәһәре" муниципаль берәмлегә ДУС	1743,00	кв.м.	999,36	1 741 885,22	Жирле бюджет	ТР Финанс министрлығының Казначылык Департаменты белән килештерелгән төзекләндеру чыгымнары сәметасы
6	Юл хәрәкәте куркынычсызлыгы темасына социаль реклама урнаштыру	Муниципаль милләктәге биналар һәм муниципаль торак фонды биналары	4,00	данә	25000,00	100 000,00	Жирле бюджет	Юл хәрәкәте иминлеген тәэмин итү буенча Татарстан Республикасы Хөкүмәт комиссиясе қарарлары.
7	Мәктәпкәчә мөғариф оешмаларында тәрбияләнүчеләрне (беренче сыйныф укучыларын) 2021 елның 1 сентябренә кадәр яктылык кайтаручы элементлар белән тәэмин итү.	Арча муниципаль районы укучылары	711,00	компл.	100,00	71 100,00	Жирле бюджет	Юл хәрәкәте иминлеген тәэмин итү буенча Татарстан Республикасы Хөкүмәт комиссиясе қарарлары.
	Барлығы, сүм					3 007 858,74		

Инфраструктура үсеше бүлгеге башлығы Р.Р.Фазыйлов

"Имин һәм сыйфатлы автомобиль юллары" илкүләм проектының максатчан күрсәткечләре (Россия Федерациясе Президентының "2024 елга кадр чорга Россия Федерациясе үсешенә милли максатлары һәм стратегик бурычлары турында" 2018 елның 7 маендагы 204 номерлы Указын, "Имин һәм сыйфатлы автомобиль юллары" илкүләм проект паспортын (Россия Федерациясе Президенты каршындагы стратегик үсеш һәм милли проектлар советы президиумы - 2018 елның 24 декабрдәге 15 номерлы беркетмә) үтәү йөзеннән Россия Федерациясе Транспорт министрлыгы тарафыннан эшләнде)

№	Үлчәү берәмлеге	2017 ел	2018 ел	2019 ел	2020 ел	2021 ел	2022 ел	2023 ел	2024 ел
1	Юл-транспорт һәлакәте нәтижәсендә үлүчеләр саны КИМУ	8	8	8	9 - ФЦП 8 - БКАД	7	2	2	1
2	Юл-транспорт һәлакәте нәтижәсендә үлүчеләр саны КИМУ	4	6	8	11	Үтәлгән	Үтәлгән	Үтәлгән	Үтәлгән